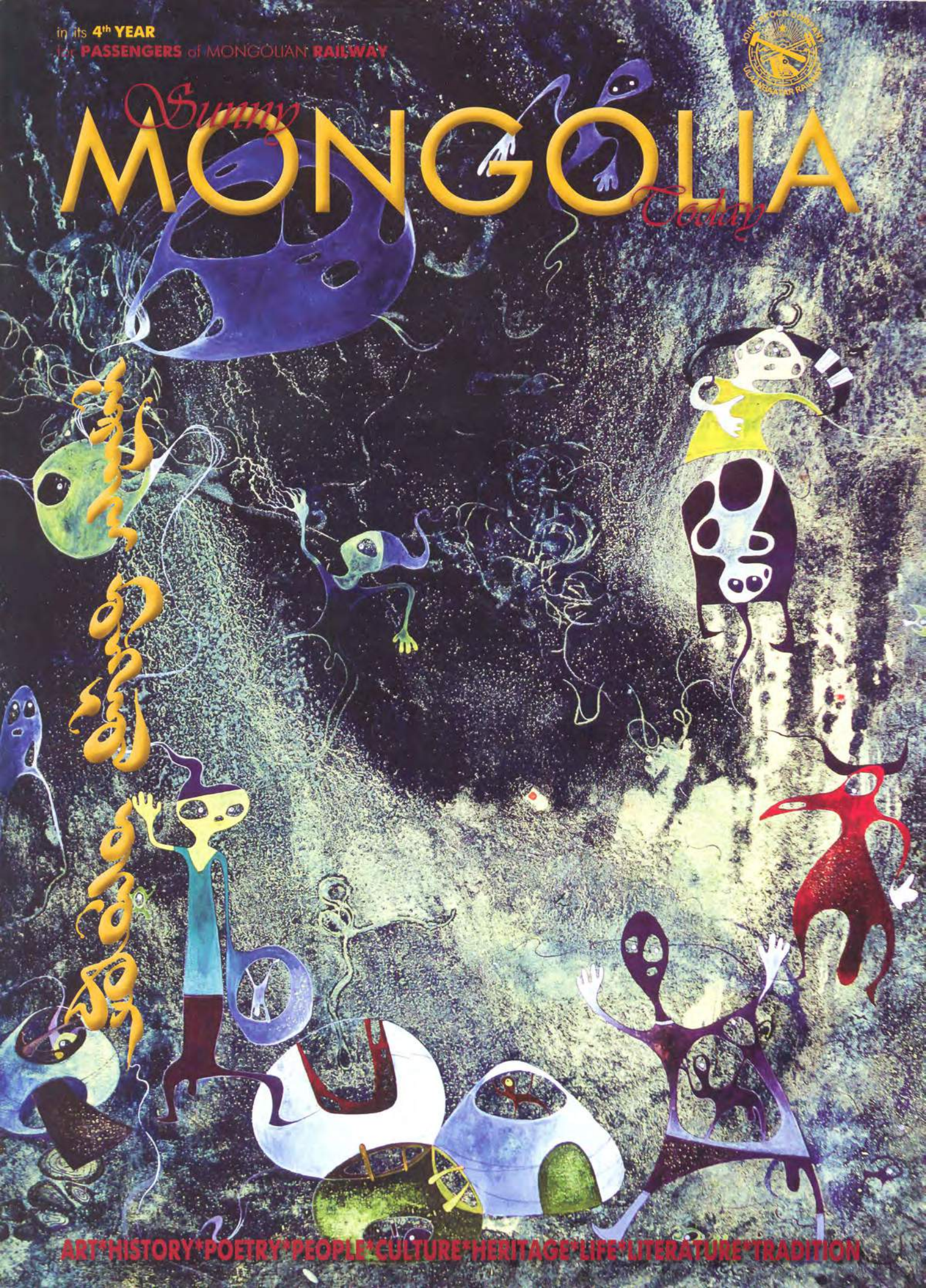

in its 4th YEAR
for PASSENGERS of MONGOLIAN RAILWAY

Sunny MONGOLIA *Today*

ART*HISTORY*POETRY*PEOPLE*CULTURE*HERITAGE*LIFE*LITERATURE*TRADITION

ЭЛЭГ ЗҮРХНЭЭС ЧЯАТАЙ МОНГОЛ НУТАГ Mongolia deep in my soul

АНУ-ын иргэн халимаг монгол Жалса Урубшуров хэмээх энэ эрхэмийн тухай 2003 онд анх сонсож байсан боловч долоон жилийн дараа л энэ эрхэмтэй тулзах завшаан тохиолдов. Өнгөрсөн зуунд олон халимаг монголчуудад тохиолдсон тэр л хэлмэгдэл, дүрвэлт, хэцүү бэрхшээл зовлон бүхнийг туулж өнгөрөөсөн түүний болоод гэр бүлийнх нь түүхийг сонсоод түүний Монголоо гэсэн сэтгэл, уугуул нутаг, угсаа гарвалаа гэх өөриймсөг бодол, түүний бодотоор хийж бүтээж буй зүтгэл бүхэнд бахархах сэтгэл төрж уншигч та бүхэнд хүргэе гэх үүднээс түүнтэй хийсэн товчхон ярилцлагаа хүргэе. Гэхдээ ярилцлага гэхээсээ илүү үүнийг яриа гэвээс зохилтой мэт, учир нь ярилцлага авахаар очсон би вээр нэг ч асуулт тавиагүй, харин гагцхүү түүний яриаг сонссоор ярилцлага маань өндөрлөсөн билээ. Хэдийгээр Америкт төрж өссөн хэдий ч чихэнү чимэгт монгол хэлний аялгуу сайхан ойрад аялгаар ярих түүний яриаг тэрхүү чигээр нь буулгах чадал мөхөс, мөн уншигч танд дөхөм байх үүднээс халх монгол аялгаар буулгалаа.

I first heard the name of Jalsa Urubshurov, a Mongolian-American in 2003, but had a chance to meet him only after seven years. Mr. Urubshurov is a man of virtue, who and whose family underwent the repression, sufferings and immigration that many other Kalmyk families experienced in the last century. He spoke about his family history, his thoughts, sincere feelings, every effort and devotions for Mongolia, his native homeland and ancestral cradle, made us truly be proud of him and here we share this conversation with you, dear reader. During this interview Mr. Urubshurov shared his personal history, his work in Mongolia and his innermost feelings and hopes for Mongolia so we would like to call our conversation rather a 'Sincere talk'. Although he was born in the USA, Mr. Urubshurov speaks excellent Oirat dialect of ear-pleasing beautiful Mongolian language. But I wrote down his talk in Khalkha Mongolian dialect and simple English since I, modest journalist, am not able to write down his talk the same as it sounds in his fine Oirat dialect and it would be easier for you to read and understand.

МИНИЙ ТҮҮХ

Коммунист дэглэмийн үед Зөвлөлт Холбоот Улсад харьяалагдаж байсан Халимаг монголчууд анх Волга голын тэндэ Каспийн далайн хажууда 17-р зуунд нүүж очсон. Миний эцэг эхэ жинхэнэ Халимаг хүмүүс байв. Сталинаас болаада 1930-аад оны үед баруун тийш өрнөд рүү дүрвэсэн. Аав минь бичиг үсэг мэдэхгүй, уншиж бичиж чадахгүй байсан ч Монгол, Орос, словени, түрэг, герег зэрэг нэлээд хэдэн хэлээр ярьдаг байсан. Аав минь Халимагт төрж өссөн, манай говьтой их адил тийм хөрстэй газар тариалангийн нутагтай. Сургуульд сураагүй, дөнгөж 13 настайдаа эцэг эхээсээ холдож дахиж уулзаагүй боловч арван хэдэн мянган мөр шүлэгтэй Ойрд Монголын хөлгөн их тууль Жангарыг цээжээр мэддэг байлаа. Аав Увш манан өөрийн ахын хамт аж төрөх сайхан газрыг хайж өрнө зүг нүүх зуураа ахаасаа Хар тэнгисийн эрэг хавь салж аав минь эцэг эхээ хайн аялахдаа хэсэг Халимагууд амьдардаг Болгар нутагт суурьшин миний ээжтэй учирсан гэдэг.

Аав ээж хоёр маань цааш Европ руу дүрвэж Германд хүрээд Дүрвэгсэдийн хуаранд байрлаж байхдаа хоёр хүүгээ алдсан. Халимагууд Сталины эсрэг Германы талд дайтаж байсан ч харин миний эцэг эх хоёр бол гэмгүй иргэд, Дэлхийн 2-р дайны золиос дүрвэгсэд л байсан юм. Эх орны дайн дууссаны дараа 1951-1952 оны үед нийт 580 гаруй халимаг иргэд Толстой Сангийн тусламжтайгаар Америкт ирсэн гэдэг. Энэ нь Европ, ЗХУ-аас өрнөдөд ирсэн оросын иргэдэд тусламж үзүүлдэг байгууллага юм. Ингээд манай аав ээж 1952 онд Америкт ирэх үед аав минь халаасандаа зургаахан дойч марктай байсан нь дайны дараах германд ч тэр, америкт ч тэр сохор зоосны үнэгүй байсан гэдэг. Анх Америкт ирсэний дараахан нэг ах маань өвдөж манайх их ядуу болохоор эмчлүүлж чадахгүй тэр ах маань бас өнгөрсөн гэнэлээ. Манай гэр бүл мөнгө төгрөгний хувьд баян байгаагүй ч эрдэм мэдлэг, үндэсний бахархал, өв соёлоороо баян байсан юм. Аав минь халимаг монгол хэлээрээ ярихын чухлыг мэдэж ухаарч, бидэнд, үе хойчдоо хэл соёлоо хадгалж үлдэхийг зааж сургадаг байлаа. Миний аавын ачаар би өөртэй чинь монголоар

MY HISTORY

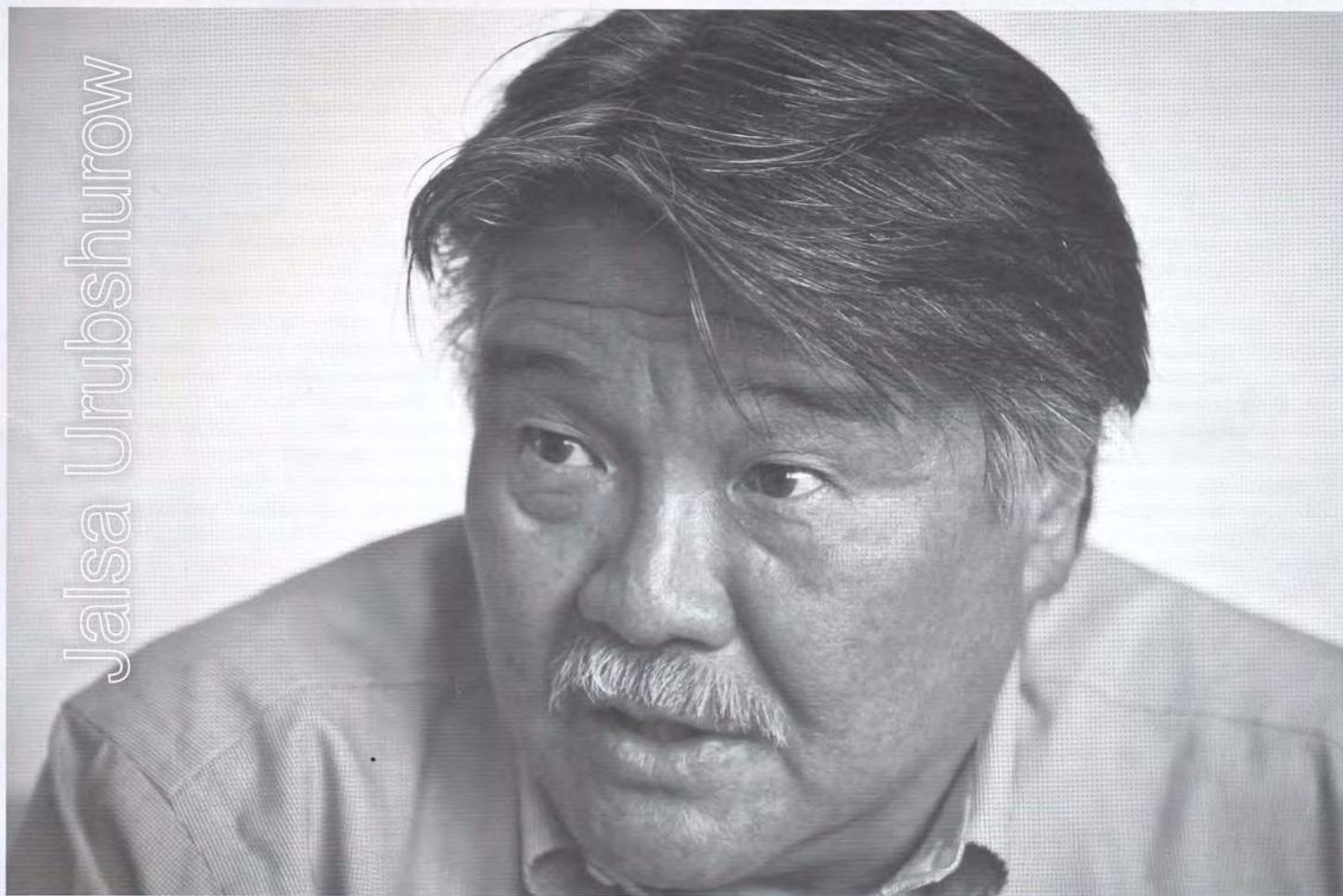
Kalmyk Mongolians living in Kalmyk Republic in Russia, formerly within in Soviet Union when communist regime still existed, first moved to Volga River and next to the Caspian Sea in the 17th century. My parents were Kalmyk people and they left Russia and headed West because of Stalin, the ruler of Soviet Union during 1930s, and his dominion. My father grew up in Kalmykia. It was a very agricultural community and the ground is very much like the Mongolian Gobi. My father couldn't read or write, but he spoke several languages—Russian, Mongolian, Slovenian and little Turkish and Greek. He never went to school, but he traveled extensively. He knew Jangar epos, ancient Mongolian story with more than a dozen thousand lines, by heart. Although he was separated from his father when he was only 13 and he never got to see his parents again, he memorized this long epos by heart. He and his father had to look for a better place and they headed west. During their journey, they were separated from each other on a barge in the Black sea. And my father Uvsh, during the time at age of thirteen never saw his father again. Uvsh traveling and searching for parents eventually settled in Bulgaria, where there were some Kalmyks and that's where he met my mother. My parents fled to Europe, reached Germany and were placed in Displaced Persons camps, where my two brothers died. The Kalmyks fought for German rebels against Stalin, but my parents were just refugees, who fled for something better, and victims of the World War II. After the World War II, ended a group of 580 Kalmyks arrived in the US during 1951-1952 under the sponsorship of the Tolstoy Foundation. Tolstoy Foundation was a philanthropic organization which helped Russian refugees from Europe and Soviet Union to settle in the West. So my parents came to America in 1952 and my father had only 6 DM (Deutsche Mark) in his pocket, which wasn't worth anything in Germany after WWII and certainly they had no value in the US. Another brother died when they first came to America because my family was very poor and were not able to afford better medical treatment when he got sick. I was the only child born in the US in my family. My parents weren't wealthy in monetary terms, but they gave us tremendous wealth in terms of knowledge, identity and our culture. My father felt maintaining Kalmyk

ярьжаанэ. Халимаг бола, халха бола, бурьяд бола, Өвөрмонгол бола бүгд адилхан монгол хэлаар ярьжийна. Анх сурсан хэлээ мартдаггүй, мартаж болохгүй. Бид өв соёлоо хадгалж хайрлах хэрэгтэй. Хальмг монголчууд оросын нутагт 400 жил болсны дараа, Америкт 50-60 жил болчихоод, би тэнд төрж өссөн хүн шүү дээ, тэгэхэд эх сайхан монгол хэлээрээ ярьж байгаа нь азтай хэрэг. Бидний аялга халх монголоос арай өөр. Халх монголчууд нэг нутаг оронд хоёр сая таван бумуулаа нэг дор амьдарч байгаа учир харьцангуй шинэчлэгдэж бас хялбарчлагдсан байна. Харин халимаг аялга бол баруун монголчуудын нэг аялгуу болохын учир арай өөр, бас хэдэн зуун жилээр харийн нутагт амьдарч байгаа учраас эх хэлээ хадгалж үлдэхэд бэрхшээл бий. Миний хувьд Монгол нутгаасаа тэртээ 400

Mongolian language, culture and identity was the greatest challenge to my generation of children and he taught us not to lose our language and our culture. Thanks to my father, now I can speak with you in Mongolian. Regardless of whether a person speaks Kalmyk, Khalkha, Buryat or Inner Mongolian dialect, we are all Mongolians and we should appreciate our heritage. The Kalmyks are lucky to speak Mongolian after 400 years in Russia and 50-60 years in the US, including myself who was born in the US. We have a little different dialect than Khalkha Mongolian-- I feel the Khalkha language has gone through modernization and some abbreviation in a homegeneous society and where over 2.5 million Khalkha Mongols live together in one country. Kalmyk dialect aside from being the western Mongolian dialect which is somewhat different. The Kalmyks also had a

Jalsa Urubshurow

жилийн өмнө одсон монгол угсаатан овгийн гэр бүлд төрсөн учраас миний монгол хэлээр ярьж байгаа минь надад тун чухал, туйлын бахархууштай хэрэг юмаа. Таван зуун жил болсон ч би халимагаар ярьжийна, тэр нь их гоё юм. Анх Монголд ирчихээд монгол хэл сонсоод, монгол нүүр хараад, монгол байгалийгаа хараад сайхан байлаа. Увс аймагт очоод дөрвөд айлд зочилж яг бидэнтэй адил аялгаар ярьдаг хөгшинтэй сайхан хууч хөөрсөн. Би өөрөө баруун монгол овог аймгаас гаралтай учраас уугуул хэл аялгаараа хүнтэй хууч хөөрнө гэдэг миний хувьд үнэхээр онцгой тохиолдол байлаа. Би Халимагаар хөөрнөө, харин хүмүүс хуучнаар ярьж байна гэнэ. Энд тэнд яваад хүмүүстэй уулзанаа, Халимагаар яринаа, манай хэл франц биш, япон биш, хятад биш, харин монгол хэл байнаа.

МОНГОЛД АНХ ИРЭХЭД

1990 оны 3-р сард санагдаж байна, ардчилал гарсны дараахан Монголын хэсэг улс төрчид Америкт анхны айлчлал хийх үед бид тэднийг хүлээж авсан юм. Ардчилсан Монголын анхны ерөнхий сайд болсон Д.Бямбасүрэн тэргүүтэй төлөөлөгчид америкт ирж, манай Нью Жерсид байдаг Халимаг сум хотна ирж, шарын шашны сүм, манай халимаг жижигхэн байранд зочилж, тэгээд бид уулзаад, жаахан яриад, жаахан архи уугаад нэг нэгэндээ дуулаад бийлээд гоё юм билээ. Тэгээд манай тэр улс төрч намайг Монголд уриад тэр

challenge of preserving their Mongolian language spending centuries in foreign lands. And in my case born in the US from parents of a tribe of Mongolians that left Mongolia over four hundred years ago I am speaking to you Mongolian and I am very proud of and which is extremely important to me. When I first came to Mongolia, I heard Mongolian language and, saw Mongol faces everywhere and I fell in love with Mongol 'khuduu' / countryside/ and nature. Once I went to Uvs province, I visited a Durvud family and enjoyed a great conversation an old woman who spoke the exact same Western Mongolian dialect as me. It was very special occasion to me since I am from a Western Mongolian tribe as well and we spoke in our native dialect..

FIRST VISIT TO MONGOLIA

In 1990, I hosted one of the very first political delegations to come to America after democratization. I think it was in March of 1990. The politician, D.Byambasuren, Parliamentarian who later became the first Prime Minister of democratic Mongolia, came to the US. They visited our Buddhist temple, a small Kalmyk temple in New Jersey. There we met, had some talk, sang and danced. Following this memorable visit, Mr. Byambasuren invited me to Mongolia and I came to Mongolia that autumn, in September of 1990 for the first time. When I came to Mongolia, Mr.Byambasuren hosted me at the old Palace of Choibalsan at Manzushir. Mr.Byambasuren

назраа Монголд анх ирсэн байна. Намайг анх ирэхэд Бямбасүрэн дарга утгаж Манзуширт байдаг Чойбалсан даргын хуучин өргөөнд намайг байрлуулж байсан. Тэр үед Бямбасүрэн Монголын аялал жуулчлалыг Америк, өрнө дахинд сурталчлах талаар ажиллаач гэж хүссэн юм. Өөрийн өвөг дээдсийн нутагт дахин ирэх, Монгол нутгаа өрнөдөд нээн таниулах хүсэлтэй байсан учраас би уухайн тас зөвшөөрөлгүй яахав.

МОНГОЛОО ГЭСЭН СЭТГЭЛ

Ингээд би анх ирсэн цагаас хойш олон олон учиг шалтгаар намайг буцаан дуудаж байдаг Монгол нутагтаа анх ирсэн юмаа. Монголд хоёр дахь удаагаа ирэхдээ би манай Номадик Экспедишнс компаний дэд ерөнхийлөгч Ё.Бадралтай танилцсан. Манай Бадрал жуулчны компанид ажил хийдэг, тэр цагт одоогийн өрнөдөөс аялал жуулчлал Монгол руу зохион байгуулдаг тэргүүлэх компани болтлоо өргөжсөн хамтын компаний суурийг тавьжээ. Хотоор тойрч аялахад хаашаа ч харсан монгол царай харагдах болохоор би байсгээд л "зорг" гэдэг, урагш явуулдаггүй байлаа. Манай тэр Халимаг хотонд, Америкт халимаг хүмүүс бий, гэхдээ цөөхөн байна. Харин ийгээд очоод монгол нүүр хараад их сайхан байна. Би анх ирээд хойд зах дээр очоод бөөн хүмүүсийн дунд зогссон сайхан байна. Хүмүүс юу авахав гэнээ, надад харин бүгд Монгол, хэн ч намайг тоохгүй, бүгд монгол тэр нь сайхан байна. Эргэн тойрон бүгд монголчууд байх ямар байсныг ёстой үгээр илэрхийлэхийн аргагүй. Хаашаа ч харсан монгол царай, монгол гэж хаана ч харсан олж таних, биднийг хятад, япончуудаас ялгаж байдаг тэр царай. Бид, монголчууд үндэс угсаагаараа өөр хүмүүс шүү. Анх паспорт авчихаад би Францад очиж өөрсдийн дотны анд халимаг гэр бүлд зочилсон юм. Тэнд Парис болон францын бусад мужид аж төрдөг тав зургаан халимаг айл байдгийм. Миний ганц эгч халимаг залуутай сууж тийш нүүгээд би тэдэнтэйгээ уулзаж үеэлээ харахаар тийшээ очсон хэрэг. Би залуу ч байж, урт үстэй, үүргэвтэй, өглөөний ид бужигнадаг цагаар галт тэрэгний буудал дээр аль метронд яаж суух учраа олох гээд байж байлаа. Тасалбар шалгуурын гудмаар хэдэн мянган хүн орж гарч байхад би монгол царай, халимаг царай олж харсан. Тэр харин над руу дөхөөд "Мэндэ" гэж халимагаар мэндэлсэн. Өчнөөн арьс зүсний хэдэн сая хүн амьдардаг Парис хотод хэдэн мянган хүний дунд халимаг хүнтэй таарсандаа ёстой итгэмээргүй. Дөрвөн өдрийн дараа өөр нэг Халимаг гэр бүлтэй уулзахаар явж хамта хоол идээд нэг орохнээ нь өнөө галт тэрэгний буудал дээр таарсан халимаг залуу тэнд байна, тэдний хүү гэнээ. Ингээд бодохоор бидний монголчууд тун цөөхөн, гэхдээ хэдэн мянган хүний дотор ч бид бие биеэ таньдаг, олдог.

Анх Монголд ирээд л би юм бүхэнд нь татагдсан. Хаа сайгүй монгол төрх царай. Тэр үед мэдээж монголчуудын хувьд ч бүх зүйл өөрчлөгдөж байсан. Чингис хааныг сурталчилах, өргөмжлөх хориотой, бурхны шашныг хяхаж боодог байсан бол бүгд манай түүх, өнгөрсөн түүхээ дахин шинээр нээж байна. Би хэдийгээр өөр тивд төрсөн ч гэлээ энэ монгол орныг эх нутгаа гэж боддог. Өвөг дээдсийн минь нутаг учраас энэ миний эх нутаг юм. Ийм учраас би Нью Йоркийн алдарт Таймс талбайд очихоосоо илүү хар зах руу очих дуртай. Нүүдэлчин ахуй, тэр дураар чөлөөт сэтгэл, хөдөө хаана ч хэд хоногоор ч хамаагүй байж, хононо уу, хэдэн өдөр болно уу, долоо хоног, сараар ч байна уу, тийм дураар байх нь надад хамаагүй илүү сайхан. Би үүнд л дуртай учраас энэ нутагтаа ахин дахин ирэх хүсэлтэй. Энд олон удаа ирсэн ч гэлээ яг үнэнээ хэлэхэд ирэх бүр минь анх удаа ирж байгаа юм шиг, дахиад ирмээр нэг л дутуу санагддаг. Дараагийн удаа Монголд ирэхдээ аль болох их цагийг хөдөө гарч, найзуудтайгаа уулзаж, зах гарч, гар хийцийн юм цуглуулж өнгөрөөнө гэж бодожина.

МОНГОЛЫН АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛ

Анх Монголд ирэхдээ би барилгын салбарт ажилладаг байлаа. Гэхдээ Монголд буцаж ирмээр байсан учраас би Монголын аялал жуулчлалыг сурталчлахад тусална гэж зөвшөөрсөн. Анхны аялалаа бид 1992 онд төрийн өмчийн Жуулчин компанийн зохион байгуулж байлаа. Монгол гэдэг үг "алс хол" бас "үл таних" гэдэг утгаар хүлээж авах нь их болохоор өрнөдийнхнийг нааш ирж ийшээ аял гэж ятгах нь их хэцүү асуудал л даа. Тийм болохоор шинэ гарч ирж буй Зүүн Герман,

asked me to promote tourism from the USA and West to Mongolia during my visit. I agreed obviously because I knew I would definitely want to come back to connect with my ancestral land and help opening Mongolia to the West.

IN LOVE WITH MONGOLIA

So I came to Mongolia, a country that has continued to draw me back for many wonderful reasons ever since. I met Yo.Badral, a Vice President of our company, Nomadic Expeditions, during my second visit to Mongolia He used to work for a tour company and with him, I have started a Nomadic Expeditions, now a leading provider of travel to Mongolia from the West. We would drive around the city and I would just say 'stop' because there were so many Mongol faces around me. There are Kalmyks in our town in the US, but just a few, so I was just thrilled to see so many Mongolians. One of the first things I did when I first came to Mongolia was going to 'khar zakh' /black market/. It was great to just stand among the crowd. It was just ineffable to be all Mongols and nobody would care who I am. It was all Mongol faces, the faces that you can recognize as Mongol and that would differentiate you from Chinese and Japanese. We, Mongols, are genealogically different. When I got my first passport, I went to France and visited a Kalmyk family, good friends of mine. There are 5-6 Kalmyk families living in Paris and different parts of France. I have an only sister; she got married to a Kalmyk and moved to France. I was going to visit them and meet my younger cousin. I was young, had long hair and a backpack and was in a train station trying to figure out how to catch the metro during the rush hour in the morning. Thousands of people coming through the check-in and there was one Mongol face, Kalmyk face. And he approached me and said 'Mende' /Hi' in Kalmyk Mongolian/. I could not believe I met a Kalmyk in the middle of thousands of French people in Paris, in a true melting pot. Four days later, I visited another family to meet and have a meal together and I saw the guy whom I met at the train station, the son of the family. So you know, western Mongols are so few, but we find each other even in the middle of thousands of people.

So, when I first came to Mongolia, I just fell in love with everything. All Mongol faces everywhere. Obviously, for Mongols things had been changing. Chinggis Khaan was not promoted, but suppressed. Buddhism was suppressed. Mongolians were discovering their own past, our past, and our history. Even though I was born a continent away, I consider this country as my homeland. I feel home because it's my ancestors' cradle. That's why I'm happy to go to 'zakh' /market/ rather than going to the Times Square in New York. I feel more comfortable in the nomadic and free spirit and in the fact that you can go to the countryside and stay there anytime you want, overnight, over the weekend, a week or a month. That's what I want to do much more. This is one of the wonderful reasons that brought me back to Mongolia over and over again. I've been here many times, but to be honest every visit is like the first time and not enough. Next time I come to Mongolia, I will try to spend time in the countryside visiting my friends, going to 'khar zakh' and collecting hand made antiques.

TOURISM IN MONGOLIA

When I first came to Mongolia, I was in the construction sector. However, I agreed to help in tourism promotion of Mongolia because I had a reason to come back here. So we had our first nomadic expedition in 1992 with the Juulchin Company, a state owned tourism organization. It was quite difficult to convince westerners to come to Mongolia, which usually conjured up the images of the "far" and the "unknown". Therefore, it was not easy to promote Mongolia as a new destination and to compete with many other young destinations in Eastern European countries such as Eastern Germany, Poland, and Czechoslovakia, where Americans, French and Canadians habitually traveled in large numbers. As we started promoting Nomadic Expeditions, we opened the first website in the world focused on Mongolia. Obviously, there are many other websites and lots of information on Mongolia now, but it was quite different in the early 1990s. It was a time when the Mongolian Embassy and mission to the US and the UN suffered from budgetary problems, lacked staff and were not able to provide information, so on occasions the embassy had to call us to verify information or refer people to our website to get further information on Mongolia. We started promoting Mongolian tourism through Juulchin corporation in the

Польш, Чехословак зэрэг америк, франц, канадчуудын олноор аялдаг болсон зүүн европын шинэ чиглэлүүдтэй өрсөлдөж, Монгол улсыг аялал жуулчлалын нэгэн шинэ гарц болгож сурталчлах нь тийм амар байгаагүй ээ. Анх "Номадик Экспедишнс" аяллыг сурталчилж эхлэхэд бид Монгол орны тухай хамгийн анхны вэб хуудсыг хийж байлаа. Одоо бол мэдээж тийм вэб хуудсууд, Монголын тухай мэдээлэл их бий л дээ, гэхдээ 90-ээд оны эхэнд тийм байгаагүй юм. АНУ-д суух Монголын Элчин Сайддын Яам мөнгө санхүүгийн хувьд тийм хангамж сайтай байгаагүй, хүн хүч дутмаг болохоор мэдээлэл лавлах гэж бидэн рүү утасддаг, эсвэл дэлгэрэнгүй мэдээлэл ав гэж манай вэб хуудсыг зааж өгдөг, цааш дамжуулдаг байлаа. Монголын аялал жуулчлалыг "Жуулчин" компаниар дамжуулан Америкт сурталчилж эхэлсэн боловч төдийлөн амжилт олоогүй тул бид өөрсдөө аялал жуулчлалын үйлчилгээ үзүүлж гэж шийдэн 1996 онд "Номадик Экспедишнс" хамтарсан компанийг байгуулсан. Манай Бадрал энэ бүх үйл ажиллагааг эхлэхэд эхнээс нь гол үүргийг гүйцэтгэж, улмаар 2002 онд бид говьд Монголын тэргүүлэх дээд зэрэглэлийн "Гурван Тэмээ" эко баазыг нээсэн. Салбарынхаа байгаль орчинд хамгийн ээлтэй, шилдэг үйлчилгээг үзүүлдэг энэ баазаараа бид туйлын их бахархдаг. Дэлхийн шилдэг "National Geographic Adventure" /Үндэсний Газарзүй Адал Явдал/ сэтгүүл манай баазыг дэлхийн хамгийн шилдэг байгальд ээлтэй баазын нэгээр шалгаруулсан.

НОМАДИК ЭКСПЕДИШНС БА ГУРВАН ТЭМЭЭ БААЗ

Бид баазаа загвар хийцийн хувьд монгол уран барилга, түүх, соёлыг тусгах үүднээс эртний сүм маягтайгаар байгуулсан. Бид Монгол орныг аялж жуулчлахад гайхамшигтай газар гэдгийг таниулж, дээд зэрэглэлийн хоол унд, байр сууц, үйлчилгээг авч болно гэдгийг хүмүүст харуулахыг хүссэн. Улам цааш ахих ирээдүй, боломж байгаа ч бид бусад монголын компани, баазууд өөрсөддөө бий болгохыг, бүр давж гүйцэхийг эрмэлзэхүйц мэргэжлийн түвшин, ур чадвар, үйлчилгээг бий болгож чадсан гэдэгтээ итгэдэг. Өмнө хэлсэнчлэн, манай Номадик Экспедишнс компани, Гурван Тэмээ бааз нь бусад Монголын компанитай өрсөлдөх бус харин дэлхийн өнцөг булан бүрээс энэ сайхан орондоо жуулчдыг авчрахыг зорьдог юм аа. Тэгэхээр Гурван Тэмээ бааза бусад Монголчууд, хөрөнгө оруулагчид, бааз, компаниудыг ирж зочилдог, амжилтаар нь бахархдаг газар байгаасай л гэж хүсэх байна даа.

Манай баазын гэр буудал, зоогийн газар, угаалгын өрөө, баар бүгд нарны болон салхины эрчим хүчээр үүсгэсэн цахилгаанаар хангагддаг, бас манайх хогоо ангилж ялган дахин боловсруулдаг цорын ганц бааз юм. Дэлхийн шилдэг "National Geographic Adventure" сэтгүүл манай баазыг дэлхийн 50 шилдэг байгальд ээлтэй баазын нэгээр шалгаруулсан нь Монгол улсыг дэлхий дахинд сурталчлах, Африк, Хятад, Европ болон дэлхийн бусад орнуудтай өрсөлдөхөд их хувь нэмэр болж байна. Азаар бид үнэхээр сайн хамтрагчидтай юм энэ салбарт.

Манай компаний үйл ажиллагааны тухайд хамгийн чухал утга учир болоод үндсэн баримтлал нь гэвэл бид, өөрийн түүх, хэл соёл, урлаг, уран барилга, уламжлалтай монгол хүмүүс хамтраад дангаараа үүнийг хийж байгаад оршино. Иймээс бид өөрийн компани, баазаараа дамжуулж Монголчуудыг хүчирхэгжихэд хувь нэмрээ оруулахыг зорьдог. Манай Номадик Экспедишнс компани, Гурван Тэмээ баазад дан монголчууд ажиллаж, бид үйлчилгээ, ур чадвараа жил ирэх тутам улам сайжруулж байна.

МОНГОЛ ОРНЫ ХӨГЖЛИЙН ТӨЛӨӨ

Монгол улсад аялал жуулчлал, мөн уул уурхайн салбар эрчимтэй хөгжиж, Монгол улсын хувьд их олон үүд гарцууд нээгдэж байна. Гэхдээ хөгжил болон хадгалалт хамгаалалт маш сайн уялдаатай байх ёстой, энэ нь бидний оршихуй, амьд байхтай холбоотой асуудал юм шүү.

Монгол улс Аляск мужийн газар нутагтай адил хэмжээтэй атлаа хоёр сая зургаахан буман хүн амьдардаг орон. Азийн томоохон орнуудын нэгд тооцогдох Монгол улс арвин их эрдэнэс баялагтай нь энэ газар нутгийг хадгалж хамгаалах туйлын амин чухал үүрэг хариуцлагыг

USA, but it didn't work out well. So we decided to try to provide services ourselves and we started the Nomadic Expeditions in 1996 as a joint stock company. Badral has been an integral part of our company from the beginning. In the year of 2002, we opened the Three Camel Lodge, Mongolia premier luxury eco-lodge, in the Gobi desert. We are very proud of what we achieved through the lodge in terms of going green and providing the best services in the industry. We have been named as one of the Best Eco-lodges in the world by the prestigious National Geographic Adventure Magazine.

NOMADIC EXPEDITIONS AND THREE CAMEL LODGE

We built our lodge in ancient 'sum' /temple/ style, as we wanted to reflect the Mongolian architecture, history and culture in the designs and construction of our lodge. We wanted to make the statement that Mongolia is a wonderful place to visit and you can get a world-class food, accommodation and service here. Despite the fact that there is always room to grow, I hope we have created a level of professionalism and service that other Mongolian companies and camps would want to try to achieve or surpass. As I said before, we built the Three Camel Lodge and Nomadic Expeditions not to compete with other Mongolian tour operators, but to attract tourists to our beautiful country from the rest of the world. So, I hope Three Camel Lodge would be a place where other Mongolians, investors and other lodge owners and tour operators would visit and be proud of.

Electricity to power light bulbs in gers, the restaurant, bathrooms and bar facility is fueled by solar and wind energy. We are the only lodge to sort and recycle our trash. The National Geographic Adventure Magazine selected us as one of the 50 Best Eco-lodges in the world. We are proud of it as it greatly helps us in promoting Mongolia and competing with Africa, China, Europe and the rest of the world. We are lucky to have really good partners in travel industry.

The most important philosophy that guides the operations of our company is that we are all Mongolians, who have our own history, language, arts, culture and architecture. And we want to make our contribution and empower Mongolians through our company and lodge. We employ all Mongolians at the lodge and Nomadic Expeditions and we are improving our services every year.

FOR THE DEVELOPMENT OF MONGOLIA

Mining industry as well as tourism are developing rather rapidly in Mongolia and opening many doors for Mongolia, but I think there has to be a deep connection between development and conservation and it is extremely important for our existence.

Mongolia is one of the largest countries in Asia. It's the size of Alaska with only 2.6 million people. The natural resources endowed to Mongolians also bring tremendous responsibility to protect it. The wealth belong to the people and there should be a consensus that the environment has to be protected. Therefore, it is extremely crucial that we take the time to think about this issue and find the appropriate balance between development and conservation. This is one of the most critical issues that Mongolia is facing at the moment. Responsible companies pay attention to the impacts of their activities on the environment and take steps to protect it. This is a major message that we want to put across through to other companies—care about ecotourism, conservation, preservation of water, wildlife, natural history and cultural preservation. We went the extra mile not to cut trees and tried to build organically. Just to give you an example, in the USA there is a process called Leadership in Energy and Environmental Design (LEED) certification by the United States Green Building Council. It's an assessment of buildings and organizations about how environmentally sensitive construction companies are and how their commitment to construction and conservation affect the way they operate. I don't like this term of 'green building', it's just a catchword, but behind it there's a rigorous organizational assessment. They ask questions such as what kind of construction materials did they use, are they degradable, what kind of energy is used, what kind of paper is used, are they recycled or not etc. All of these are part of the process. And we have this assessment at our lodge. This assessment has three levels-- silver, gold and platinum and we are

бас давхар үүрүүлж байгаа. Энэ газар нутгийн эрдэнэс баялаг монголчуудын баялаг учраас байгаль орчноо хадгалж хамгаалж үлдэх нь хамгийн чухал. Ийм ч учраас энэ асуудлыг бодож тунгаахад цаг гаргаж, хөгжих болоод хадгалж хамгаалах зөв зохистой тэнцвэрийг олох хэрэгтэй юм. Яг одоогоор энэ нь Монгол улсын хувьд хамгийн чухал асуудал болоод байна гэж би боддог. Хариуцлагатай компаниуд үйл ажиллагааныхаа байгаль орчинд үзүүлэх үр нөлөөнд анхаарал тавьж, хамгаалахын төлөө арга хэмжээ авч байдаг. Бидний зүгээс үүнийг, байгальд ээлтэй үйл ажиллагаа явуулж усан мандал, ан амьтан, ургамал гээд бүхий л амьд байгаль, өв соёлыг хадгалж хамгаалахын чухлыг бусад компани байгууллагад сануулж, үлгэр дууриал болохыг зорьж байгаа. Бид баазаа байгуулахдаа мод тайралгүй, засаж янзлаагүй байгалийн чулуугаар барьсан. Жишээ болгоход АНУ-д Нэгдсэн Улсын Байгальд Ээлтэй Барилгын Зөвлөлөөс олгодог "LEED" буюу "Эрчим Хүч, Байгаль Орчныг Хамгаалах Манлайлал" гэсэн шалгаруулалт байдаг. Энэ нь байгууллага, барилга байгууламжийн байгаль орчныг хадгалж хамгаалах талаар баримталж буй зарчим, тэдний барилга байгууламж барих болон байгаль хамгаалах үзэл баримтлал нь үйл ажиллагаанд нь хэрхэн нөлөөлж байна вэ гэдэгт үнэлгээ өгдөг. "Ногоон барилга" гэдэг нь тогтсон хэллэг төдий зүйл, энэ үгэнд би дургүй, гэхдээ үүний цаана үнэхээр том шалгуур байдаг. Барилга барихдаа ямар материал ашигласнаас авахуулаад тэрнийх нь элэгдэл хорогдол юув, ямар эрчим хүч ашигладаг вэ, ямар цаас хэрэглэдэг вэ, тэр нь дахин боловсруулдаг эсэх үү гэх мэтчилэн. Энэ үнэлгээ Мөнгө, Алт, Цагаан алт гэсэн гурван зэрэглэлтэй. Үүнээс бид одоогоор Алт гэсэн зэрэглэл авч байгаа. Чухамдаа бол бид барилга байгууламж төдийгүй үйл ажиллагаагаа ч байгаль орчныг хамгаалахад чиглүүлж байна гэсэн үг.

Цаашдын аялал жуулчлалын тухайд, компаниуд өөрсдийн зарчим, чиглэл, үйл ажиллагааны бүтцийг байгаль хамгаалахад зориулах хэрэгтэй юм. Зарим уул уурхайн компани аялал жуулчлалын баазтай байдгийг би мэднэ, энэ чинь ашиг сонирхлын зөрчил юм. Миний яриад байгаа тэр тэнцвэрийг тухайн компаниуд бий болгож байгаа эсэхийг би мэдэхгүй. Монгол орон бол хамгийн их хадгалалт хамгаалалт шаардлагатай нутаг дэвсгэртэй газар орны нэг. Гэхдээ хадгалж хамгаалах төсөв мөнгө маш дутагдалтай, бүр томоохон хэмжээгээр авч үзэх шаардлагатай байгаа. Энэ асуудлыг шийдэхэд уул уурхайн компаниуд хувь нэмэр оруулж, олборлолт хийгээгүй газар нутгийг хамгаалах, олборлолт хийсэн газар нутгаа буцаан сэргээх хэрэгтэй.

Манай компани маш олон хэцүү асуудалтай тулгарч байсан ч бид хийсэн бүтээсэн зүйлээрээ, хичнээн хүн манай бүлд багтаж, бидэнтэй ажиллаж зүтгэж байгааг хараад үнэхээр бахархдаг. Бид бүгдээрээ дан Монголчууд шүү дээ. Бид дангаараа Америк айтхар амжилт олж, дэлхийд зарлаж байна. Бидний ажлыг дэлхийн хэмжээнд хүрсэн, байгальд ээлтэй гэж манай хамаг зочид гийчид байнга үнэлж талархаж байна. Бид хамтаар улам сайн сайхан, зөв зүйтэнд зорьж ажиллах болно. Хэрэв зочид буудал, баазууд хэдэн одтой вэ гэдгээрээ өрсөлддөг бол манай буудлын дээр говийн тэнгэрт таван мянган од бий шүү гэдгийг хэлэх байна.

ИРЭЭДҮЙД

Монгол орны байгаль, өв соёлыг хадгалахын зэрэгцээгээр дэлхий дахинд сурталчилж, хамгийн дээд зэрэглэлийн үйлчилгээ үзүүлэх манай эрхэм зорилго хэрэгжих амжаагүй. Манай компани өв соёл, байгаль орчныг хадгалж хамгаалахын зэрэгцээ сурталчлах хариуцлагатай аялал жуулчлалыг хөгжүүлэх идэвхи зүтгэлээ цааш нь үргэлжлүүлнэ. Дэлхийн 550 сая гаруй хүн аялал жуулчлалын салбарт ажиллаж амьдарч байгаа учир энд зүтгэж байнгын холбоотой байх, суралцах зүйл их бий шүү. Бидний өрнө дахиныг Монгол оронтой холбох, зочид жуулчдад дэлхийн хэмжээний үйлчилгээг үзүүлэх, Номадик Экспедишнс, Гурван Тэмээ баазын үйл ажиллагааныхаа хүрээнд хадгалалт хамгаалалтыг дэмжиж ажиллах хөдөлмөр зүтгэл хэвээр байна. Энэ нь зөвхөн сонголт төдий бус бидний хариуцлага юм.

ЭЦЭСТ НЬ ХЭЛЭХЭД

Харь нутагт төрж амьдарч буй монгол хүн боловчиг энд наран

currently in the Gold level. We try to build these buildings in a responsible manner and protect the environment.

For future tourism development, tour companies have to develop their own guidelines and structure their operations upon the commitment to protect the environment. I know some mining companies that own tour camps and I think that there's a conflict of interest. I don't know if they are creating the balance that I'm talking about. Mongolia has one of the countries with largest percentage of surface area and territory committed to conservation and protection. However, there's very little budget available to this cause. It has to take place in a larger scale. These things need improvement and maybe mining companies could contribute to this cause, to protect the area that they are not mining on and try to restore the mining fields.

Nomadic Expeditions have faced various challenges, but we are really proud of what our company does, those who are part of our family and those people who are working with us for a long time to prosper. It's all Mongolians who are working together. We have built an irrefutable reputation in the US and now it is spreading to the other parts of the world. Our hard work is constantly rewarded by the compliments we receive from our guests and clients that we've become a world-class tour operator and eco-lodge. And we continue to aspire and work for better altogether proudly and we try to do it in a right and balanced way. If hotels and camps compete in how many stars they get, our lodge has five thousand stars in the blue sky above us in the Gobi Desert. (laughs)

IN THE FUTURE

Our mission to promote Mongolia to the world and provide highest quality of services while preserving and sharing the natural and cultural treasure of Mongolia with the world is not complete yet. We have to continue our effort to promote culturally and ecologically responsible tourism in Mongolia. We should have continuous dialogue with experienced representatives in world tourism industry which is of a tremendous value as over 550 million people depend on tourism, hotels and restaurants business. Our commitment remains the same-- getting stronger and more committed to our efforts to do business the right way, to build bridges to connect the West and Mongolia, to provide world-class service to travelers and to continue developing conservation programs within Nomadic Expeditions and Three Camel Lodge. It's not just an option, but our responsibility.

Endnote

However he's a Mongol man who lives abroad in the other part of the world where the moon lights when the sun shines here in Mongolia, he devotes his thoughts, time and efforts for his homeland. The idea and reason of delivering his talk was just to let you, dear reader, know and learn how we, Mongolians, could get aware and dedicate at least just a little effort for the sake of the homeland where we live happily and freely. It's not to say or blame that we ourselves don't think or do anything, but to say that if we could have such love and devotion, such pride and effort to love and protect our Mongolia, then we can survive as a nation. And to say that if every Mongolian would think of something that they can create for the country, our Mongolia will develop and flourish in the future.

P.S.:

Before founding Nomadic Expeditions in 1992, Mr. Urubshurow was personally recruited by the first prime minister of the newly democratic Mongolia to advise the government on opening the country to Western travelers. In 1990 Mr. Urubshurow co-founded the North America Mongolia Business Council, an organization dedicated to expanding bilateral economic, investment, and trade relations between Mongolia and North America. During his tenure as chairman, the council consulted with the government on means of preserving Mongolia's pristine ecosystem while accelerating free market economic reforms and democratization.

The achievements of Nomadic Expeditions and the Three Camel Lodge have been recognized in various prestigious and leading publications in the industry including National Geographic Adventure, National Geographic Traveler, Conde Nast Traveler, Travel+Leisure, Business Week, Men's Journal, Vogue and EnRoute. They were recently featured in the well-

мандахад тэнд саран гийгүүлж байдаг дэлхий ертөнцийн нөгөө бөөрнөөс ч өөрийн сэтгэл зүтгэл, чадал чинээгээр яаж зүтгэж, сэтгэл тавьж байгааг ийн цааснаа буулгахдаа уншигч абугай таныг хараасай, эх нутагтаа аж төрж, эрх дураар амьдарч буй бид бүхэн дотроо өчүүхнийг ч болов бодож, жаахныг ч болов санаж сэрээсэй гэсэн билээ. Бодоогүй, боддоггүй, хийгээгүй, хийдэггүй гэж зэмлэх, өөлөх гэсэн бус юмаа, гэвчиг ийм л жинхэнэ монголоор гэсэн бодолтой, монголоор гэсэн хичээл зүтгэлтэй, монголоороо бахархах, хайрлах хамгаалах сэтгэлтэй байвал Монгол угсаатан, монгол үндэстэн хэвээр үлдэж, Монголдоо өөрийн хэр хэмжээгээр юухныг ч болов сэтгэж, бүтээж, хувь нэмрээ оруулж байвал Монгол улс минь хөгжин дэвжиж, оршин тогтнож чадна биш үү гэдгийг л энэхүү ярилцлагаар дамжуулан хэлэх гэсэн бөлгөө.

ЖИЧ:

Аль 1992 онд Номадик Экспедишнс аяллыг үүсгэн байгуулахаасаа өмнө Урубушуров гуай 1990 онд ардчилсан Монгол улсын анхны ерөнхий сайдын урилгаар анх ирэхдээ Монгол орныг өрнө дахинд таниулахаар уригдаж, тэр байтугай Америк Монголын эдийн засаг, хөрөнгө оруулалт, худалдааны хамтын ажиллагааг дэмжих зорилготой Хойд Америк Монголын Бизнес Зөвлөлийг үндэслэн байгуулалцаж, тэргүүнээр томилогдон засгийн газарт чөлөөт зах зээл, ардчилалын тогтолцоонд шилжих үед Монгол орны нандин байгалийг хэрхэн хамгаалж үлдэх талаар зөвлөхөөр ажиллаж байжээ.

“Номадик Экспедишнс” компани болон “Гурван Тэмээ бааз” нь аялал жуулчлалын салбарт үнэхээр олон нэр хүндтэй тэргүүлэх сэтгүүлүүдэд сонгогдон шалгарч, шагнагдаж байна. *National Geographic Adventure /Үндэсний Газарзүй Адал Явдал/, National Geographic Traveler /Үндэсний Газарзүй Аялагч/, Conde Nast Traveler /Конде Наст Аялагч/, Travel+Leisure /Аялал + Амралт/, Business Week /Бизнес Долоо Хоног/, Men's Journal /Эрчүүдийн Сэтгүүл/, Vogue /Нэр хүнд/ and EnRoute /Зам/ зэрэг сэтгүүл тус компани болон “Гурван Тэмээ бааз”-ыг шилдгээр шалгаруулснаас гадна Америкийн нэрт ток-шоу хөтлөгч Опра Уинфригийн гаргадаг “О” сэтгүүл саяхан сэтгүүлийнхээ 5 азтаныг шагнаж Лондон, Тайми, Парис руу очих таван шилдэг аялалын нэгэнд “Гурван Тэмээ бааз”-ыг онцлон тусгаж танилцуулсан байна. “Гурван Тэмээ бааз” “Үндэсний Газарзүй Адал Явдал” сэтгүүлийн 2009 оны “Шилдэг 50 байгальд ээлтэй бааз”-ын нэгд шалгарч, “Дэлхийн шилдэг байгальд ээлтэй буудлууд” байгууллагаас “Таван ногоон од” хүртжээ. Эдгээр шагналуудыг эрчим хүч, усны хэрэглээ, хог хаягдал болон байгальд ээлтэй, байгаль орчныг хамгаалах үйл ажиллагаа зэргийг харгалзсаны үндсэн дээр олгодог байна. “Гурван Тэмээ бааз” хулгайн ан, үлэг гүрвэлийн ясыг хууль бусаар хулгайгаар ухах зэргийн эсрэг тэмцэж, шинжлэх ухааны судалгаа шинжилгээг дэмжих, баазын орчин тойронд 6000 мод ургамал тарих, баазаас эргэн тойрон 20 км зайд ан хийхийг хориглох зэргээр байгаль орчноо хамгаалах үйл ажиллагаа явуулдаг. Мөн говь руу урсдаг цөөн хэдхэн голын нэг болох Онги голыг уул уурхайн хор хөнөөлөөс хамгаалах хөдөлгөөнийг идэвхитэй дэмжиж, байгалийн гаралтай хог хаягдлаа ялган ашиглаж, байгальд ээлтэй төслүүдийг дэмжин, “Говь нутагт гялгар уут хэрэггүй” хөтөлбөрийг хэрэгжүүлж, ундны бус усыг дахин ашиглах арга замыг ч хайж байна. Мөн тус бааз “Байгальд хайртай хүүхдүүд” Холбоог байгуулж, орон нутгийн хүүхдүүдэд ШУА-ийн мэргэжлийн судлаач эрдэмтдийн сургалтыг явуулах, мод тарих, байгаль орчныг цэвэрлэх үйл ажиллагаа зохион байгуулах зэргээр хүүхдүүдэд байгаль орчноо хайрлах, орон нутгийнхаа амьд байгаль ургамал амьтныг таньж мэдэх бололцоог нээж, мөн байгаль орчныг төдийгүй нутгийн зан заншил, гар урлал, уламжлал, өв соёлыг хадгалж хамгаалахын тулд жил бүр “Мянган тэмээний баяр”-ыг санаачлан ивээн тэтгэж зохион байгуулдаг болжээ. Мөн тус компанийн ерөнхийлөгч Жалса Урубушуров нь жил бүр зохион байгуулдаг “Бүрээдийн баяр”-ыг анх санаачлагч бөгөөд түүнийг “Конде Наст Аялагч” сэтгүүлээс хоёр удаа “Аялалын шилдэг мэргэжилтнээр” шалгаруулж байв.*

“Номадик Экспедишнс” компанийг Монголын Аялал Жуулчлалын Холбооноос хоёр удаа “Оны шилдэг аялал жуулчлалын компани”

known magazine 'O' by Oprah Winfrey, the famous American talk-show host. Oprah selected Nomadic Expeditions' trip including the Three Camel Lodge as one of the 5 adventure travels to be featured on the magazine to reward the readers along with other luxury travels to London, Paris and Tahiti. The Three Camel Lodge was selected as the 2009 'Top 50 Eco-Lodges' by the National Geography Adventure Magazine and received the 'Five Green Star' from the Eco Hotels of the World this year. These awards have certain eco assessments including energy, water, disposal, eco-activity and protection. The Three Camel Lodge supports scientific research, protection of fauna and flora by fighting against animal poaching and unauthorized removal of dinosaur fossils, prohibiting hunting within 12-mile radius of the camp, planting 6000 trees and plants and supporting the Onggi River Movement that works to protect a river running into the Gobi from the damaging effects of mining activity. The Lodge protects the environment by using solar and wind power efficiently, recycling its organic waste, supporting greenhouse projects, and launching a 'No Plastic Bags in the Gobi' program and seeks systems to reuse non-drinking water. In addition, the Lodge established 'The Kids Who Love Nature Association,' that aims to educate local children about environmental issues through presentations on Gobi wildlife, botany and paleontology by leading naturalists and scientists and participation in projects such as planting native trees and cleaning and protecting the environment. Besides environmental protection, cultural heritage preservation is an important part of the activities and sponsors the local Annual Thousand Camel Festival that aims to encourage local people to preserve the endangered two-humped camel and to raise interest in cultural heritage and traditional crafts. Another successful endeavor is the Annual Golden Eagle Festival founded by Jalsa Urubshurov, who was twice named as the world's "Top Travel Specialist" for Mongolia by Conde Nast Traveler Magazine. This festival is to preserve the traditional heritage of the Kazakhs, who for centuries have hunted with trained eagles.

Nomadic Expeditions has twice been voted the year's best tour operator by the Mongolian Tourism Association, and was honored for developing and supporting nonprofit projects by the ETC Responsible Tourism Showcase in 2006. In addition, Nomadic Expeditions has received numerous awards and accolades, including the 2010 "Best Adventure Travel Outfitters Award" of Travel + Leisure Magazine; 2010, 2009 & 2008 "World's Top Travel Specialist Award" of the Conde Nast Traveler Magazine; 2009 'Best Adventure Travel Companies On Earth' by National Geographic Adventure; 2009 "50 Tours of a Lifetime" of the National Geographic Traveler; "20 Life-Changing Trips" of Travel + Leisure; 2008 "32 Trips of a Lifetime" of Conde Nast Traveler and many others to list here. If you learn more, you can visit their official website

www.nomadicexpeditions.com as well as

<http://www.facebook.com/pages/The-Three-Camel-Lodge/73325263951>

хэмээн шалгаруулж байсан ба 2006 онд Европын Аялал Жуулчлалын Холбооны Харууцлагатай Аялал Жуулчлалын Үзэсгэлэн Яармагт ашгийн бус төслүүдийг санаачлан хэрэгжүүлж, дэмжин санхүүжүүлдгийн учир өндрөөр үнэлж байжээ. Мөн түүнчлэн хамгийн сүүлд гэхэд “Аялал + Амралт” сэтгүүлийн 2010 оны “Оны шилдэг адал явдал аялал”, “Конде Наст Аялагч” сэтгүүлийн 2010, 2009 болон 2008 оны “Дэлхийн шилдэг аялалын мэргэжилтэн” шагнал; Үндэсний Газарзүй Адал Явдал сэтгүүлээс 2009 оны “Газар дээрх аялал жуулчлалын хамгийн адал явдалч байгууллага”, 2009 оны “Амьдралдаа хийх 50 аялал”, “Аялал + Амралт” сэтгүүлийн “Амьдрал өөрчлөх 20 аялал”, “Конде Наст Аялагч” сэтгүүлийн 2008 оны “Амьдралдаа хийх 32 аялал” болон өөр бусад олон шагнал сонголтуудыг хүртжээ. Харин та бүхэн илүү ихийг мэдмээр байгаа бол

www.nomadicexpeditions.com вэб хуудас буюу

<http://www.facebook.com/pages/The-Three-Camel-Lodge/73325263951>

хаягаар дэлгэрэнгүй мэдээлэл авч болно.